

Di WEEKEND

EXKLUSIVT
BOENDE

Brutalistisk bergsklättrare

ARKITEKTEN VISAR UPP SIN EGENRITADE BETONGVILLA

När arkitekten **Ola Broms Wessel** ritade familjens villa ställdes det mesta på ända. Resultatet: brutal betong och trä i prisvinnande förening.

PETER LUNDEGÄRDH (TEXT), **ANETTE MÖRNER** (STYLING) & **FREDRIK SWEGER** (FOTO)

Formstarkt blickfång

MINECRAFT-VILLAN
Betongvillan i Nacka
är insprängd i berget
och utnyttjar hela
byggrätten på den
brant sluttande
tomten.

T-huset i Nacka stod färdigt för tre år sedan, men får fortfarande förbipasserande att höja på ögonbrynen.

Vid Di Weekends besök stannar en pappaledig hipster barnvagnen för att beskåda den från marknivå minst sagt uppkäftiga byggnaden. Skägget spricker upp i ett snett leende.

Reaktionen är vardagsmat för husägare Ola Broms Wessel, arkitekt och medgrundare till arkitektbyrån Spridd.

"Huset sticker ut och skapar helt klart starka känslor. 'Fy fan vad full'

har vi fått höra någon gång, men det är många – i alla åldrar – som uttrycker att de tycker att det är väldigt fint", säger han.

På Betonggalan, en tävling startad av Tidskriften Betong, utnämndes Ola Broms Wessel i fjol till årets arkitekt. Villan beskrevs i juryns motivering som "ett intressant exempel på en radikal pragmatism".

Han använder själv uttryck som "en vink till betongbrutalism" och "urbant boende". Han kallar det även ett "flerbostadshus i höjd, fast en villa".

Om tomten är dyr kan man tvingas att bygga billigt – eller så gäller det att vända på steken. ▶

AVSKALAT. Även invändigt dominerar den råa känslan som går hand i hand med sparsmakad inredning. Sofan är från Massproduction.

MITTPUNKT Köksavdelningen har en central placering på översta våningen med närtakt med övriga vardagsrummet. Dörröppningarna i borte änden leder in till två mindre sovrum.

PLATS I SOLEN Ljusinsläppet från fönstren på framsidan in i allrummet är givmilt året om. Fåtöljerna är Caryngo, ritade av både Carl Malmsten och Yngve Ekström.

◀-----
MATSAL. Stolarna vid köksbordet är Charles Eames, Dining Chair Metal. Vägghyllan köpte Ola Broms Wessel i Köpenhamn under studietiden.

► "Jag är bra på att rita hus och hittade en utmanande, billig tomt på Hemnet."

Den är avstyckad från grannfastigheten ovanför, vilket innebar en del vändor innan bygglovet vann laga kraft.

"Det var en utmaning att hitta rätt volym för att maximera bygghöjden och klara alla myndighetskrav", säger Ola Broms Wessel.

Men varför betong?

"Jag skulle gärna ha byggt i trä, men de experter som jag pratade med avrådde bestämt, eftersom huset ligger så nära klippan och skulle utsättas för fukt året runt."

Klarade budgeten på 10 miljoner kronor

Att huskroppen fick formen av ett T beror bland annat på strikta byggregler kontra bo-yta.

"Vi ville bygga högt och komma upp i ljuset, samtidigt som det handlade om att spränga så lite så möjligt för att göra så litet avtryck som möjligt", berättar Ola Broms Wessel.

Teoretiskt sett betraktas de två nedersta våningarna som källare eftersom övervåningen ligger i nivå med toppen på bergknallen.

Bygget stannade, inklusive tomten, till slut på drygt 10 miljoner kronor.

"Vi höll budgeten. Det finns en hel del risk i ett sådant här bygge, men jag var bekväm eftersom jag har ritat en hel del hus."

Byrån Spridd har gjort projekt som väckt uppmärksamhet i såväl Växjö och Linköping, som i arkitekturkretsar.

"Vi gillar att tänka nytt, att vara underfundiga och omtolkar dagens samhällsproblem i byggnadskonsten", säger han.

Allt monterades ihop som ett mekanobygge modell större. På Ola Broms Wessels egna bilder syns hur byggarna skruvar ihop delarna som utgör husets "pelare" med tre – förvisso rejäla – skruvar i varje uthängande betongelement.

Konstruktionen vilar på socklar ovanpå en stöddig bottenplatta.

"Huset har inga infästningar i marken utan står av sin egen tyngd."

Totalytan är på 180 kvadrat plus garage brevid entrén som leder in till en trappa och hiss. En våning upp ligger en egen avdelning som har enskild entré, via en utvändigt trappa, och som skulle kunna hyras ut. Nu i coronatider har det förstås blivit hemmakontor. På andra våningen finns ett sovrum samt badrum och tvättstuga.

Längst upp – själva överliggaren i T:et – är ett plan på närmare 120 kvadratmeter med kök, allrum samt två mindre sovrum som delar badrum. Från köket finns utgång till terrass i bakkant i nordvästläge.

Obehandlade ytskikt dominerar på insidan

Om byggnaden utifrån tornar upp sig som en hotfull Minecraft-figur är upplevelsen invändigt den motsatta.

Huset är luftigt. Översta våningen har 2,75 meter i tak och de undre våningarna 2,65 respektive 2,50. Den öppna planlösningen hjälper förstås till liksom de höga fönstren. Sommartid omfattas det grå av gröna träd-kronor.

Enda tiden på året då det kan vara aktuellt att dra för gardinerna är i mars och april då vårsolen tenderar att ge vil ihärdigt sken.

Invändigt är det endast plywood som bryter av mot den kala betongen. Ingenting förutom fönsterbågarna är målat. Till och med innerdörrarna är obehandlade.

"Jag var orolig över hur ljudmiljön skulle vara och att man skulle känna sig exponerad med så stora fönster, men vi är mer nöjda än vi förväntade oss", säger Ola Broms Wessel.

Trots att han själv har ritat huset är det ett par saker som förbisets vid skissbordet och som blev smärtsamt tydliga efter flytten från en lägenhet i innerstan:

"Det finns inte så mycket väggar att hänga tavlor på, så de står fort- ►

◀-----
REN FUNKTION. Trästolen är formgiven av Lars Frideen och smälter väl in med sitt avskalade uttryck.

MEGA-LEGO.
T-huset skruvades ihop av specialbeställda betongelement. I bakkant ett slags vindbrygga som fungerar som uteplats och är förankrad i berget.

FOTO: OLA BROMS WESSEL

► farande kvar i en flyttlåda. Och vi hade mer böcker framme på våra 65 kvadrat i stan än vad som finns här nu. Men det var skönt att göra sig av med en del grejer. Vi har kört i väg säkert 20 flyttlådor, varav hälften var böcker.”

I början framstod även idén med så många trappor som lätt vrickad. ”Vi tänkte: vad har vi gjort? Men nu är det ingen som tycker att det är jobbigt längre. Visst, det blir många trappmeter registrerade i mobilen varje dag fast allt gående upp och ner har gjort att jag blivit av med mina knäproblem – det här är rena hälsohuset.”

Använder ni inte hissen?

”Faktiskt inte. Den stjäl yta, men är extremt värdefull att skicka upp matkassarna i när man har handlat. Och för förvaring. Just nu är det verktyg och det som ska till återvinningen som åker upp och ner där”, erkänner Ola Broms Wessel.

Fasadens utseende gick inte hem hos alla

Fasaden är skrovlig, på fackspråk krattad betong, inte olik barken på de omkringliggande ekarna. För en mer elakt sinnad påminner det även om ett Domus-hus från 1970-talet. Familjens döttrar reagerade vid första anblicken med avsmak: ”Pappa, nej! Det ser ut som köttfärs”.

Luttrade trähusägare i området lär dock med jämna mellanrum kasta avundsjuka blickar på den skrovliga ytan som inte kräver något som helst underhåll.

”Man kommer aldrig behöva ställa upp en stege och börja måla om. När det regnar ser huset ut som en våt hund. När det snöar fastnar flingorna i fasaden så att det blir alldeles vitt. Solens strålar skapar ett vackert mönster på ytan.”

Med tiden kan det kanske bli påväxt av mossor och möjligen ärgar fönsterbleckens koppar av sig vilket skulle ge den grå ytan grön patina.

Från baksidans uteplats, i praktiken ett slags permanent vindbrygga till berget, leder en trappa upp till en pampig takterrass på drygt 100 kvadratmeter där det finns vatten och el fördraget för ett utekök.

”Men det har visat sig vara väldigt mysigt att sitta där i lä, så uteköket får vi kanske tänka om lite hur det ska se ut.”

Mellan huskroppen och den omkringliggande klippan har ett stålvejernät spänts som skyddsnet om någon skulle snubbla från terrassen på baksidan. Det håller även att gå på. För icke höjdrädda, ska kanske tilläggas. Avståndet ned till marken är närmare tio meter.

”Det är specialbeställt från Schweiz. Från badrummet på andra våningen kan man lägga ut saker på det. Vi har använt det som torkställning för dynor – det är ju under tak.”

Med tiden lär det bli en murrig matta. Murgrönan som planterats i bergskrevorna har redan börjat slingra sig ut längs rutnätet.

På garageuppfarten vinterförvaras familjens lilla motorbåt. Båtplatsen i Skurusundet är bara några minuter bort.

Har egenbygget väckt lusten att göra om, göra nytt någon annanstans?

”Just nu trivs vi jättebra. Flera av våra släktingar bor på Lidingö. Med båten tar det bara tolv minuter att ta sig från dörr till dörr.”

Ola Broms Wessel säger det inte själv, men att hissen gör huset handikappanpassat är en detalj som öppnar för att stanna långt in på ålderns höst. □

PETER LUNDEGÅRDH
peter.lundegardh@di.se, 08-573 651 78

SPARTANSKT. Köksbänkar i betong och stål samt egendesignade och platsbyggda skåpstommar och luckor i plywood. Arkitekten Ola Broms Wessel gödsjar inte med inredningsmässiga krusiduller.

OLAS BROMS WESSEL

Gör: Arkitekt, vd för arkitektbyråen Spridd.
Ålder: 50 år.
Familj: Gift, två döttrar, 14 och 11 år.
Fritid: Träning, cykel och löpning, sommarhus på Öland.

UTVÄXLING. Den nedersta våningen, ovanpå garaget, har separat ingång via den utvändiga trappan. Vajernätet som spänts mellan huskroppen och klippan har redan lockat till sig murgröna. Nätet tål att gå på – eller användas som takförsedd torkställning.